

PESMI

Tone Kuntner

Tone Kuntner, rojen 1943 (Trate v Slovenskih goricah) je v Ljubljani končal akademijo za igrarstvo in je zdaj član Mestnega gledališča ljubljanskega. S samostojno pesniško zbirko, Vsakdanji kruh, se je prvič predstavil javnosti leta 1966, lani pa je izdal svojo drugo knjigo pesmi, Lesnika.

Kuntner sodi prav gotovo med zanimivejše pesnike svoje generacije, že od svojih prvih pesmi hodi samosvoja pota, z vso dosedanjo pesniško dejavnostjo pa je dokazal, da je mogoče z uspehom in prepričljivo obnoviti v slovenski liriki nekatere teme, ki so se nam zdele že presežene: Kuntner je naravnost pretresljivo spet spregovoril o slovenskem kmetu, o zemlji, vendar ne v idiličnem jeziku in tonu, temveč o našem kmetu in slovenski vasi v vozlu današnje socialne, politične in intimno človeške problematike. Takšen je pesnik tudi v pesmih, ki jih objavljamo v tej številki.

ŽIVIM

I

Živim v stari hiši
z nenavadno debelimi zidovi
in nisem ne gospodar,
ne hišnik
ne navadni stanovalec.

Živim kot volk v zidovih,
 kot črv, ki razjeda pod,
 kot plesen, ki se plazi po stenah, lušči omet,
 nagnije knjige (politične in druge),
 kot sila, ki dela razpoke v stenah
 in rahlja temelje;
 živim
 kakor pač živi vsak
 v tej hiši,
 ki ni ne gospodar,
 ne hišnik,
 ne navadni stanovalec.

II

Tak je moj poklic
 in tako je moje delo
 v tej hiši.
 Ne smem,
 ne smem obupati.

Tu zamenjaš dan z nočjo,
 tu nimaš nobenih prijateljev,
 tu zgubiš vsak ponos,
 tu zgubiš sleherno vero,
 tu zgubiš vid in sluh in zdravo pamet,
 tu se nalezesh neozdravljive bolezni,
 tu ne moreš z glavo skozi zid.

NOCOJ

Nocoj bi se moral veseliti,
 ko je tako lep večer,

nocoj bi moral s prijatelji biti,
 nocoj bi moral vino piti,
 dekleta ljubiti,
 nocoj bi moral s svetom grešiti,
 nocoj bi se moral bítí,
 boriti, kri preliti.

Nocoj bi moral pustiti
 te črne misli,

nocoj je tako lep večer.

TRI PESMI O DOMOVINI

Komu si domovina?

Komu si domovina?

Tvoje hiše so nenaseljene,
tvoja zemlja je neobdelana,
tvoje ceste nikamor ne peljejo;

tvoji junaki ne delajo junaških dejanj,
tvoji pesniki ne pišejo pesmi,
tvoje žene ne rojevajo otrok . . .

in tvoja zgodovina še ni napisana.

NIKOLI SE NE BOMO VRNILI

Nikoli se ne bomo vrnil.
Prehodili smo predolgo pot,
prekoračili smo nepremostljivo reko,
prepluli smo preširoko morje,
prestopili smo neprehodno goró . . .

Kje smo?
Kje leži domovina?

Onstran goré,
onkraj morja,
onstran reke,
na koncu poti
leži domovina —

betežna ko naše nogé,
bolna ko naša srca.

JAZ TE IMENUJEM MATI

Jaz te imenujem mati,
ker sem tvoj sin
in ker imaš mehko srce kakor mati.

Jaz te imenujem mati,
ker imaš solzo za mojo žalost
in smeh za moje veselje.

Jaz te imenujem mati,
ker si moj dom
in ker mi daješ tolažbo ob hudih urah.

Jaz te imenujem mati,
ker imaš kruh za mojo lakoto
in posteljo za mojo bolezen.

Jaz te imenujem mati. —
Kako naj tebe imenujem, domovina?

PUŠČAVA PRIHAJA

Pavle Zidar

Moj sin je že spal večnostni sen. Poklonila sem se mu. Glasovi orgel v meni in nekaj Bachovega genija so mu prepevali žalno koračnico.

Čez nekaj ur so prišli pogrebnički s trugico 0,85 m, belo, lepo trugico, z angelčki na pokrovu. Z angelčki, kakršni je že najbrž sam. Dala sem jim centu milla lire. Zakaj človeka sem končno zelo ljubila. Pogrebnički so z mano vred zajokali.

Dišali so po močnem siru, zato zdaj ne vem, ali so dišali po formaliziranih mrličih ali po resničnem, pravem parmezanu.

Rekli so: Jutri ob sedmih zvečer, gospa. Pokopali ga bomo v sveti zemlji, plemiča, čeprav ni krščen.

Z Ambro sva zajokali.

Jutri, gospa.

